

Kijken naar kunst - Wien Bogaert

Wien is verbonden aan [Mooss vzw](#). Mooss vzw werkt met kinderen, jongeren en hun begeleiders en leert over kunst en erfgoed via actieve werkvormen in de domeinen muziek, theater, dans, audiovisuele en beeldende kunsten. Ze coördineren ook Bazaar, een jeugdbeweging rond kunst (zie [Mooss vzw](#))

Visie van de werking en visie op het kind

Uitgangspunt = constructivisme: voortbouwen op wat de kinderen al weten, in interactie met de kinderen. Als je iets leert, vertrek je van je eigen ervaringen, voorkeuren.

Belangrijk boodschap voor de begeleiders KJV: **Maak je groep zo divers mogelijk!** Hoe diverser de samenstelling je groep, hoe beter. **Iedereen kijkt anders**, en dat verrijkt de groep. (bijv. een blinde deelnemer kan de zienden veel leren over wat ze voelen en zien, hoe zij kijken naar kunst).

Wien: "Er is weinig beeldopvoeding voor kinderen. Toch worden we voortdurend gebombardeerd met beelden. We moeten kinderen leren daar kritisch naar te kijken en mee om te gaan. Beelden leren ons over de wereld. Beeldopvoeding leert ons ook respect voor het vakmanschap en leert ons met een open blik kijken."

Methodiek

Stapsgewijs verdiepend werken en kiezen voor afwisselende werkvormen en opdrachten om de interactie tussen de groepsleden te faciliteren zodat er van elkaar kan geleerd worden.

- door kinderen goed te leren kijken, gaan ze anders leren beoordelen. Bedoeling om verder te gaan dan antwoorden op de vraag 'wat vond je van de tekeningen?' zoals 'mooi, lelijk, leuk' ... Geef handvaten om verder te spitten. Goed (leren) waarnemen is cruciaal, de basis om te leren ontdekken. En dat is niet alleen kijken, maar ook voelen, ruiken ...
- door kinderen expliciet te laten benoemen wat ze zien en voelen, leren ze bij. Het scherpt hun bewustzijn aan. Ook leren vragen stellen is belangrijk.
- door kinderen te laten samenwerken, te laten overleggen, te laten praten met elkaar leren ze veel. Stel open vragen. Doe hen nadenken. Ga het gesprek en de discussie aan.

1) 'Welk boek kies je?' (in groep)

De boeken liggen op de grond. Aan de deelnemers wordt gevraagd om het boek te kiezen dat hen spontaan het meest aanspreekt, wat hen triggert en waarom. Elke deelnemer vertelt over zijn keuze.

- Bewustzijn aanscherpen: onze keuzes worden bepaald door onze eigen ervaringen, persoonlijke achtergrond en voorkeuren voor bijv. bepaalde kleuren, afbeeldingen (dieren), herinneringen aan vroeger, door wat we kennen, door wie we zijn ...
- Een cover prikkelt onze fantasie om een verhaal te maken. Wat is onze eerste indruk? Waarover zou het verhaal kunnen gaan? Welke vragen en associaties roept de cover op?

2) 'Wat zie je?' (in groep)

Er wordt één pagina uit een boek doorgegeven. Aan de deelnemers wordt gevraagd om te kijken naar die pagina en te zeggen wat ze zien. Het boek wordt doorgegeven tot wanneer niemand nog iets ziet dat nog niet is gezegd.

- geconcentreerd en langdurig kijken naar een illustratie zorgt ervoor dat we veel meer zien dan we op het eerste zicht denken te zien. 'Goed kijken en blijven kijken' bevordert het gesprek over de illustratie met elkaar en scherpt het kijken aan.
- Door te kijken naar een tekening/illustratie kunnen we veel te weten komen over het verhaal. Illustraties vertalen ook emoties. Kinderen kunnen dat eruit halen, bijv. een gevoel van eenzaamheid ...

Volgende stap:

Waarom doet het je denken? Wat roept het op? Persoonlijk of visueel?

- Er zijn verschillende manieren van beschrijven: wat je letterlijk ziet, hoe het overkomt, welke associaties iets oproept, welke gevoelens ... Iedereen kijkt heel verschillend

3) **'Beschrijf een afbeelding' (in duo)**

Deelnemers werken in groepjes van twee. Je kiest een afbeelding uit een boek en je beschrijft voor elkaar wat je ziet. Je beschrijft op zo'n manier dat de persoon tegen wie je vertelt zich een beeld vormt van hetgeen jij ziet.

- het is belangrijk dat je als beschrijver eerst het grotere kader schetst, de plaats beschrijft en pas dan op details overgaat.
- Opvallend: de richting waarin afgebeelde personages kijken / gericht zijn vermeld je vaak niet.

4) **'Wat vertelt de cover van het boek?' (in groep)**

Wat kunnen we allemaal aflezen van een cover? Vertelt het formaat iets? (bv. langwerpig, cfr. De Lantaarnaansteker), het lettertype (bijv. over de tijdsperiode waarin het verhaal zich afspeelt)? De bladspiegel? De kleurkeuze? Het perspectief? De textuur? Welke technieken zijn gebruikt? Passen die bij verhaal?

- Een boek heeft meerdere betekenislagen. Niet alleen de tekst, maar ook de illustraties dragen bij tot dat verhaal. Soms zeer dicht bij de tekst, maar soms wordt ook een extra dimensie toegevoegd. Wat was eerst? Het verhaal en dan de illustraties? Of omgekeerd? Zijn de schrijver en de illustrator dezelfde persoon of niet? ...

5) **Wat weten we over de auteur? de illustrator?**

Als je iets weet over de makers, hun leven, hun ander werk, de uitgever ... kijk je dan anders? Hoe beïnvloedt dat onze verwachting, onze blik? Het is belangrijk om ons daar bewust van te zijn.

- Soms kan de informatie verrijkend zijn, en is het interessant om dat te delen met de kinderen bijv. het levensverhaal van Shaun Tan, hoe dit zijn kunst of de sfeer van zijn tekeningen beïnvloed.
- Tip van Iedereen Leest: kom meer te weten over auteurs en illustratoren via [onze site](#): De reeksen: 'in het atelier', 'de leeswereld', 'de vijf van'.

Als afsluiter is het verrijkend om eens zelf technieken uit te proberen met de juryleden (indien haalbaar). Wanneer ze zelf ervaren hoe moeilijk het is om bv. met aquarel te schilderen, gaan ze nadien des te meer respect hebben voor het werk van illustratoren.